

HNĚV UČEDNÍKŮ VŮČI SAMAŘSKÉ VESNICI

Lk 9,51-56

kázání ze soboty 30. 11. 2013 – br. Michal Balcar

Církev dnes nepatří mezi nejpoblíbenější instituce mezi českou veřejností. Podle dlouhodobého výzkumu CVVM jsou právě ony nejméně důvěryhodné. Věří jim pouhých 30% Čechů. V kontrastu k tomu například odborům důvěřuje až 60% lidí. Tradiční český antiklerikalismus je v současnosti vystupňován kvůli kauze církevních restitucí. Jednoduše a tvrdě řečeno: Sekulární většinová společnost prostě nemá církev, a pravděpodobně ani křesťany, ráda. Pokud dnes otevřeně přiznáte, že patříte k církvi, nebo věříte v Boha, vyžaduje to jistou dávku kuráže.

Taková situace není neobvyklá a ani Ježíšovo působení nebyvalo vždy přijímáno s nadšením. Text k dnešnímu kázání popisuje střet Ježíše a učedníků s odmítnutím ze strany společnosti.

Lukáš 9, 51-56

Když se naplňovaly dny, kdy měl být vzat vzhůru, upjal svou mysl k cestě do Jeruzaléma a poslal před sebou posly. Vydali se na cestu a přišli do jedné samařské vesnice, aby pro něho vše připravili. Ale tam jej nepřijali, protože jeho tvář byla obrácena k Jeruzalému. Když to uviděli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, máme přivolat oheň z nebe, aby je zahubil, jako to učinil Eliáš?“ Obrátil se a pokáral je: „Nevíte, jakého jste ducha. Syn člověka nepřišel lidi zahubit, ale zachránit.“ A šli do jiné vesnice.

Dovolte mi jen několik slov o Samařanech. Samařané uctívali Hospodina stejně jako Židé, byť uznávali jako kanonické pouze Mojžíšovy knihy. Místem Božího přebývání pro ně nebyl Jeruzalém, ale hora Gerizim. Je zajímavé, že nikdo nebyl Židům tak blízko, co se týče náboženství i etnicity, a přesto mezi oběma národy existovalo velice napětí. Židé se Samařanů štítili a pohrdali jimi a tyto emoce byly pravděpodobně vzájemné.

Je nepochybné, že pro učedníky, kteří nebyli prosti xenofobních předsudků a stereotypů, musel Ježíšův pokyn znamenat výzvu. Řecký text popisuje syny hromu jako anděly. Oni jsou andělé - poslové Mesiáše. A Jan s Jakubem dokázali udělat vstřícný krok. Byli svědky toho, že Ježíš překračuje nepsané bariéry, ba boží je. Je hodno ocenění, že Jakub a Jan vycházejí k Samařanům a hledají ubytování pro svého mistra. Jenže...

Jenže jsou odmítnuti. A to bolí. Učedníci reagují logicky a pochopitelně.

Můj kamarád z plzeňského sboru Pepa Breuer s oblibou říká s jistou dávkou nadsázky jemu vlastní: „Nedělejte misii, budou nám sem chodit cizí lidi.“ Tento bonmot v sobě skrývá více než jen lehký vtípek. Je v něm skyto, to co mnozí z nás máme v sobě, ale neodvažujeme se to vyslovit, protože je něco takového tabu. Misie je přece jasný a zásadní imperativ naší církve. Růst nebo pokles členstva je pro nás zásadní veličinou.

Musím tady přiznat, že i já, když přijde někdo neznámý do sboru, mám v sobě pocit

nejistoty. Koukám na něj a odhaduji, kdo to asi je. Tipuji podle jeho oblečení. Je to adventista z jiného sboru u nás na návštěvě? Je to podvodník, který tu chvíli posedí, pak si mě nechá zavolat a řekne si o peníze? Budou s ním problémy? Nebude dělat výtržnosti?

Každý z nás někdy v životě své víry vyprávěl druhým o Kristu a o své víře. Mám-li použít tradiční terminus technicus – „svědčili jsme“. Měli jsme pocit, že dáváme to, o čem věříme, že je nejlepší. A přišlo odmítnutí. A tady nejde jen o evangelizaci – jde o cokoli, co jsme dělali v dobré víře. Důvěra v to, že tenhle bezdomovec, který stojí přede mnou třeba zrovna nelže a opravdu ztratil doklady a vše ostatní. A za měsíc vás osloví se stejnou historkou znovu.

Učedníci reagují hněvům. Chtěli by vesnici spálit, protože odmítnutí bolí. Stejně tak jako cítíme hněv a bolest my, když jsme odmítnuti. Každý z nás uzná, že „církev by neměla být uzavřeným ghettem, ale po mně nechtějte, abych za lidmi ještě chodil.“ Je-li reakce učedníku vztek, reakce Ježíšova je lítost. A vysvětluje jim svůj pohled na věc.

Zařijeme-li jako církev i jako jednotlivci odmítnutí, reagujeme tradičně dvěma možnými způsoby. První možnost je ta, kterou zvolili učedníci. Hněv a uzavření se před nepřátelským světem. Tak adventizmus reagoval na obrovský tlak perzekující státní moci v době komunistického režimu. Ovšem my máme ještě druhou možnost, jak zareagovat na tlak, kterému jsme vystaveni, a sice resignovat na svou víru, která nás činí odlišnými. Prostě splynout. Utéct z onoho nepříjemného Božího nároku na mou odlišnost a stát se prostě a jednoduše jedním z mnoha běžných standardních sekulárních Čechů. V sobotu dopoledne úklid a na oběd knedlo, vepřo, zelo a potom plzeňské.

Otázka zní: Existuje i třetí cesta? Je naší volbou buď ghetto a nepřátelství vůči světu a nebo absolutní asimilace?

Lukáš 9. kapitola nepopisuje poslední setkání učedníka Jana se Samařany. V obou případech se Jan za Samařany modlí. Poprvé, aby sestoupil oheň z nebe, podruhé se za ně modlí v zcela jiné situaci:

Sk 8,14: *Když apoštolové v Jeruzalémě uslyšeli, že v Samařsku přijali Boží slovo, poslali k nim Petra a Jana. Oni tam přišli a modlili se za ně, aby také jim byl dán Duch svatý,*

Co se změnilo, kde vzal Jan sílu jít znovu do Samaří i přes negativní zkušenost? Prožil něco zásadního: **byl svědkem Ježíšovy smrti a setkal se se vzkříšeným Kristem.**

Udělal jsem chybu, když jsem si otevřel internetovou dikuzi pod článkem o důvěryhodnosti institucí. Tolik nadávek a výčitek směrem k církvi na jediném místě bylo na mne moc. I učedník Jan – jako normální člověk, tedy kdokoli z nás – říká: spálit je, lámu nad nimi hůl. Jan, který byl u Kristova kříže a u Kristova prázdného hrobu se za Samařany – Pražany – modlí. Modlí se, aby na ně sestoupil Duch svatý. Jan, proměněný zkušeností s Kristem je schopen dát druhou šanci. Není v něm zloba, je v něm láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost. Modleme se, aby byly i v nás.